

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

PROGRAMĂ ȘCOLARĂ PENTRU CLASA A X-A

**PENTRU CICLUL INFERIOR AL LICEULUI
ȘI
PENTRU ȘCOLILE DE ARTE ȘI MESERII**

RELIGIE

***(Alianța Evanghelică: cultul baptist, cultul pentecostal,
cultul creștin după Evanghelie)***

*Aprobat prin ordin al ministrului
Nr. 4598 / 31.08.2004*

NOTA DE FUNDAMENTARE

privind elaborarea programelor școlare pentru clasele a IX-a și a X-a

Programele școlare pentru clasele a IX-a și a X-a, documente reglatoare componente ale curriculumului național au fost elaborate în conformitate cu:

- asumarea de către România a *Planului detaliat de lucru asupra obiectivelor sistemelor educaționale și de formare profesională din Europa*, ratificat de Consiliul European de la Barcelona, în 2002, și a *Declarației miniștrilor europeni ai educației și formării profesionale și a Comisiei Europene cu privire la consolidarea cooperării europene în formarea profesională – „Declarația de la Copenhaga”*, convenită la Copenhaga în 2002;
- obiectivele actuale ale reformei învățământului din România vizând finalitățile, curriculumul și structura învățământului obligatoriu stabilite în conformitate cu prevederile Legii învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare și ale Legii nr. 268/2003 pentru modificarea Legii învățământului nr. 84/1995;
- nevoia de adaptare a curriculumului național la schimbările din structura învățământului preuniversitar: apartenența claselor a IX-a și a X-a deopotrivă la învățământul obligatoriu și la cel liceal;
- valorificarea experienței pozitive privind proiectarea curriculumului pentru învățământul liceal pornind de la competențe ca achiziții finale al învățării, prin care se asigură accentuarea dimensiunii acționale în formarea elevilor;
- rolul și statutul disciplinelor școlare, stabilite în planurile cadru de învățământ aprobate prin ordinul ministrului educației, cercetării și tineretului nr. 5723/23.12.2003.

Structurarea noilor planuri cadru de învățământ pentru clasele a IX-a și a X-a pe componentele **trunchi comun** și **curriculum diferențiat** determină organizarea, la nivelul programei școlare, a ofertei educaționale centrale în competențe și conținuturi ale învățării prezentate distinct, pentru fiecare dintre aceste componente.

În aceste condiții, noile programe școlare pentru clasele a IX-a – a X-a au următoarea structură:

- **Notă de fundamentare**, elaborată în scopul prezentării relației dintre programele școlare pentru clasele a IX-a și a X-a și documentele de politică educațională și curriculară pe care acestea se fundamentează;
- **Notă de prezentare**, în care de detaliază rolul disciplinei de învățământ și statutul specific al acesteia în cadrul curriculumului național, precum și contribuția disciplinei de învățământ la cele opt domenii de competențe cheie stabilite la nivel european;
- **Competențe generale**, cu un nivel accentuat de complexitate, definite pe o disciplină de învățământ sau, după caz, pe o categorie de discipline de învățământ, pentru a evidenția achizițiile finale de învățare ale elevilor la sfârșitul învățământului obligatoriu și/ sau pentru a orienta pregătirea de specialitate a acestora;
- **Valori și atitudini**, finalități de natură axiologică, urmărite prin studiul disciplinei, definite pentru învățământul liceal;
- **Competențe specifice – conținuturi**, nucleul funcțional al programei școlare, definit pentru fiecare an de studiu;
- **Sugestii metodologice**, elaborate pentru a orienta proiectarea demersului didactic adecvat competențelor, valorilor și atitudinilor prevăzute în programele școlare.

NOTA DE PREZENTARE

Obiectivul general al disciplinei *Religie – Alianța Evanghelică (cultul baptist, cultul pentecostal, cultul creștin după Evanghelie)* constă în formarea personalității în concordanță cu valorile creștine, prin integrarea cunoștințelor religioase în structurarea de atitudini moral-creștine și prin aplicarea învățaturii de credință în viața proprie și a comunității.

Prin cunoștințele, atitudinile și valorile promovate, disciplina *Religie* contribuie la formarea competențelor cheie stabilite la nivelul Comisiei Europene, cu precădere la formarea celor care vizează domeniile: a învăța să înveți, competențe interpersonale, interculturale, sociale și civice și „sensibilitate la cultură”. Contribuția *Religiei* la aceste domenii este prezentată detaliat astfel:

- **a învăța să înveți**
 - abilități: manifestarea autonomiei, a perseverenței și a disciplinei în procesul de învățare, reflecția critică asupra diferitelor aspecte ale învățării, din perspectiva propriei identități religioase și a atitudinii ecumenice;
 - atitudini: aprecierea pozitivă a învățării și a importanței acesteia pentru dezvoltarea proprie; adaptabilitate și flexibilitate în raportarea la cele învățate; automotivație și inițiativă în procesul de învățare; dorință de dezvoltare și perfecționare permanentă;
- **competențe interpersonale, interculturale, sociale și civice**
 - cunoștințe: informații despre propria credință și despre alte credințe și convingeri; cunoștințe referitoare la principalele evenimente din istoria Bisericii; noțiuni referitoare la atitudini și comportamente creștine în relația cu aproapele și în raportarea la comunitate; modele biblice de comportament și de viață;
 - abilități: asumarea și susținerea propriei identități religioase; integrarea în comunități variate din punct de vedere al convingerilor; respectarea opiniilor și a comportamentelor semenilor; eliminarea din comportament a oricărei forme de violență pe criterii religioase; medierea situațiilor conflictuale care pot apărea la nivelul comunității;
 - atitudini: înțelegerea diferențelor dintre valorile specifice diferitelor religii; respectul față de cei de alte credințe și convingeri; responsabilitate în raport cu propriul comportament; acceptarea diversității și susținerea coeziunii la nivelul comunității; implicarea în viața comunității;
- **„sensibilizare la cultură”**
 - cunoștințe: contribuția religiei la cultura și civilizația universală (istorie, limbă, literatură, artă, civilizație etc.);
 - abilități: analizarea, compararea și dezbateră vizând rolul religiei în cultura universală;
 - atitudini: asumarea propriei identități religioase și manifestarea respectului pentru alte credințe; manifestarea unor atitudini pozitive față de formele de expresie culturală.

Disciplina *Religie* face parte din aria curriculară ”Om și societate” și i se alocă 1 oră/săptămână în trunchiul comun pentru toate filierele și profilurile învățământului liceal și pentru școlile de arte și meserii.

Programa școlară de **Religie** este structurată pe următoarele componente:

- competențe generale – comune pentru programele școlare de *Religie* ale tuturor cultelor;
- valori și atitudini – comune pentru programele școlare de *Religie* ale tuturor cultelor;
- competențe specifice asociate cu conținuturi;
- conținuturi ale învățării;
- sugestii metodologice.

COMPETENȚE GENERALE

1. Definierea specificului propriei credințe, în raport cu alte credințe și convingeri
2. Utilizarea adecvată a conceptelor specifice religiei, în diferite contexte de comunicare
3. Integrarea valorilor și a cunoștințelor religioase în structura propriilor atitudini și comportamente
4. Aplicarea învățaturii de credință în viața personală și a comunității
5. Corelarea cunoștințelor religioase cu cele dobândite la alte discipline de învățământ

VALORI ȘI ATITUDINI

- Conștientizarea rolului învățăturilor Bisericii în viața personală și a comunității
- Dezvoltarea respectului față de cele sfinte
- Asumarea propriei identități religioase
- Responsabilitate în exercitarea drepturilor și obligațiilor ce decurg din apartenența la diferite identități (confesiune, națiune, comunitate, profesie, cultură etc.)
- Respect și înțelegere față de semenii de alte credințe și convingeri
- Grijă față de aproapele
- Interesul pentru aprofundarea cunoștințelor religioase în vederea permanentei deveniri spirituale

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

1. Definierea specificului propriei credințe, în raport cu alte credințe și convingeri

Competențe specifice	Conținuturi
1.1. Argumentarea importanței și semnificației laudei lui Dumnezeu	<ul style="list-style-type: none"> - Ființa umană, creată pentru a-l lăuda pe Dumnezeu - Lauda lui Dumnezeu: opțiune sau imperativ
1.2. Analizarea mesajului spiritual al muzicii bisericești	<ul style="list-style-type: none"> - Scurt istoric al muzicii în Vechiul Testament - Scurt istoric al muzicii în Noul Testament

2. Utilizarea adecvată a conceptelor specifice religiei, în diferite contexte de comunicare

Competențe specifice	Conținuturi
2.1. Utilizarea adecvată a termenilor specifici religiei în argumentarea diferitelor aspecte din învățătura de credință și din morală creștină	<ul style="list-style-type: none"> - Ființa umană, creată pentru a-l lăuda pe Dumnezeu - Despre laudă. Lauda lui Dumnezeu - Despre muzică. Muzica bisericească și muzica laică
2.2. Analizarea semnificațiilor actuale ale unor termeni specifici religiei, în diferite contexte de comunicare (limbaj specializat, limbaj colocvial etc.)	

3. Integrarea valorilor și a cunoștințelor religioase în structura propriilor atitudini și comportamente

Competențe specifice	Conținuturi
3.1. Argumentarea nevoii de modele, pe baza analizei exemplurilor biblice și a exemplurilor din viața personală	<ul style="list-style-type: none"> - Probleme specifice ale adolescenților: nevoia de modele, nevoia de conformare, integrarea, răzvrătirea - Lauda lui Dumnezeu: opțiune sau imperativ
3.2. Formularea unui punct de vedere propriu referitor la relația dintre libertate și autoritate în viața adolescenților	
3.3. Analizarea critică a diferitelor aspecte din viața adolescenților, din perspectiva valorilor creștine	<ul style="list-style-type: none"> - Probleme specifice ale adolescenților: pericole pentru adolescenți, anturajul, grupul de tineri - Influențe nefavorabile ale societății moderne: muzica, alcoolul, fumatul, drogurile, mass-media

4. Aplicarea învățăturii de credință în viața personală și a comunității

Competențe specifice	Conținuturi
4.1 Evaluarea critică a consecințelor unor aspecte specifice societății moderne asupra vieții personale și a comunității	<ul style="list-style-type: none"> - Societatea modernă: aspecte pozitive <i>versus</i> aspecte negative - Influențe nefavorabile ale societății moderne: muzica, alcoolul, fumatul, drogurile, mass-media
4.2. Analizarea consecințelor unor comportamente care încalcă morală creștină, asupra vieții personale, asupra familiei, asupra comunității etc.	<ul style="list-style-type: none"> - Probleme specifice ale adolescenților: aspectul fizic, anturajul, evaluarea grupului de tineri

5. Corelarea cunoștințelor religioase cu cele dobândite la alte discipline de învățământ

Competențe specifice	Conținuturi
5.1. Analizarea influențelor negative ale societății contemporane asupra tinerei generații din diferite perspective (viață religioasă, dezvoltare fizică și psihică, integrare socială)	- Influențe nefavorabile ale societății contemporane din diferite puncte de vedere: religios, medical, social, cultural etc.
5.2. Realizarea de comparații între muzica religioasă și muzica laică: tip de mesaj, forme, contexte de utilizare etc.	- Muzica bisericească și mesajul spiritual al acesteia

UNITĂȚI DE CONȚINUT

I. Muzica bisericească și mesajul spiritual al acesteia

- Scurt istoric al muzicii în Vechiul Testament (selectiv)
 - o Cântarea lui Moise
 - o Cântarea Anei
 - o Psalmul robilor evrei (137)
 - o Cântările fiilor lui Asaf
- Scurt istoric al muzicii în Noul Testament (selectiv).
 - o Cântarea Mariei
 - o Cântarea lui Simeon
 - o Cântarea lui Zaharia
 - o Cântările duhovnicești (Col.3:16)
 - o Lauda în cartea Apocalipsa
- Ființa umană, creată pentru a-l lăuda pe Dumnezeu
- Lauda lui Dumnezeu: opțiune sau imperativ

II. Probleme specifice ale adolescenților

- Problemele adolescenților
- Nevoia de conformare
- Integrarea
- Nevoia de modele
- Pericole pentru adolescenți
- Răzvrătirea
- Aspectul fizic
- Anturajul
- Evaluarea grupului de tineri

III. Influențe nefavorabile ale societății moderne

- Muzica rock
- Alcoolul
- Fumatul
- Drogurile
- Mass-media

SUGESTII METODOLOGICE

Conținuturile propuse în programa școlară de *Religie – Alianța Evanghelică* pentru clasa a X-a sunt structurate pe trei domenii: problemele specifice adolescenților, probleme ale societății moderne și consecințele acestora, muzica bisericească și mesajul spiritual al acesteia.

Temele au fost selectate din perspectiva următoarelor principii:

- accentuarea caracterului pragmatic al conținuturilor, prin centrarea pe dezvoltarea de atitudini și de comportamente;
- referirea la aspecte actuale din viața personală a adolescenților și din viața comunității;
- realizarea unor sinteze și aprofundări ale temelor studiate în anii anteriori;
- corelarea cunoștințelor specifice religiei cu cele dobândite la alte discipline de învățământ, mai ales la nivelul ariei curriculare "Om și societate" (Istorie, Geografie, Psihologie).

Prezentul curriculum este conceput într-o manieră flexibilă, care permite profesorului libertatea de opțiune în abordarea unei lecții. Construirea demersului didactic trebuie realizată din perspectiva competențelor specifice, cu respectarea logicii interne a temelor, precum și a particularităților clasei și ale elevilor.

Se recomandă utilizarea unor activități de învățare precum:

- dialogul, dezbaterile pe teme de teologie și de morală creștină;
- studiul de caz cu rol de exemplificare a elementelor de morală creștină;
- implicarea în rezolvarea unor probleme concrete din viața grupului, a comunității;
- argumentarea biblică;
- utilizarea calculatorului și a altor mijloace audio-vizuale pentru ilustrarea unor teme, pentru căutarea de informații sau pentru documentarea pe o temă dată.

În cadrul orei de Religie, evaluarea trebuie să aibă caracter formativ, cu scopul motivării elevului pentru aplicarea în practică a învățăturilor de credință. Deoarece formele clasice de evaluare au, pentru educația religioasă, limite mai accentuate decât în cazul altor discipline de studiu, se recomandă utilizarea unor modalități complementare de evaluare: proiectul, portofoliul, autoevaluarea, observarea sistematică a comportamentului elevilor în spațiul școlii și în afara acesteia.